

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: I. Păduraru)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Olesea Negru și
Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Olesea Negru și
XXXXX împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la
constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei civile,
încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 04 octombrie 2017, Olesea Negru și XXXXX, reprezentați de avocatul
Liliana Leanca, au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului
Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la
examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, încasarea prejudiciului moral și
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au indicat că la 10 martie 2014 Olesea Negru acționând
în interes propriu cât și în interesul fiului minor XXXXX a depus la Judecătoria
Buiucani, mun. Chișinău cerere de chemare în judecată cu privire la repararea
prejudiciului material și moral cauzat în rezultatul accidentului rutier și încasarea
despăgubirii de asigurare (cauza nr. 14-2-2397-10032014).

Au specificat că pe parcursul anilor 2014-2015 ședințele de judecată au fost
întrerupte și amânate din diferite motive, iar la 01 decembrie 2015 cauza a fost
transmisă după competență Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, deoarece pârătul
și-a schimbat sediul. Or, după pronunțarea încheieri de transmitere a cauzei
conform competenței, verificând portalul Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, pe
parcursul unei perioade îndelungate de timp, nu au găsit nici o informație cu
referire la dosar.

Reclamanții au comunicat că urmare a adresării la cancelaria Judecătoriei
Rîșcani mun. Chișinău li-a fost comunicat că dosarul în instanță nu a parvenit, iar

din informația cancelariei Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău au fost informați că dosarul s-a restituit Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău pentru a clarifica unele neajunsuri.

După numeroase adresări, în luna septembrie 2016 reclamantii au fost informați că cauza a fost expedită Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău, dar ultima la rândul său li-a comunicat că astfel de dosar nu a parvenit și nu se regăsește printre dosarele parvenite.

Astfel, reclamantii au menționat că nu poate fi nicicum justificată perioada de aproape 2 ani în care instanțele de judecată au fost în imposibilitate de a clarifica unde se află dosarul respectiv și care este instanța competentă la examinarea acestuia.

Reclamantii au comunicat că prin faptul tergiversării examinării cauze și comportamentul neadecvat al colaboratorilor instanțelor de judecată li-a fost cauzat un prejudiciu material și moral. Drept rezultat XXXXX a fost diagnosticat cu XXXXX, iar Olesei Negru i-a fost stabilit grad de dizabilitate.

Au indicat că din cauza incapacității financiare Olesea Negru a fost în imposibilitate de a asigura un tratament adecvat fiului ei, eficacitatea căruia depinde în mare măsură de prompta intervenție, iar personal nu și-a permis să se spitalizeze pentru intervențiile chirurgicale care urma să le suporte, motiv pentru care termenul îndelungat de examinare a cauzei i-a înrăutățit starea de sănătate.

De asemenea, au afirmat că în legătură cu neexaminarea în termeni rezonabili a cauzei au fost prejudiciați material și moral, au suportat un șir de cheltuieli de tratament și prezentare în fața instanței, cheltuieli care nu și-au găsit justificare.

Totodată, au invocat că datorită comportamentului instanței de judecată au fost stresați, au suferit și suferă disconfort psihologic, fiindu-le încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

Reclamantii au solicitat constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei civile, la acțiunea Olesei Negru și XXXXX împotriva CA „Donaris Vienna Insurance Group”, Alexandru Danilov și Timofei Danilov cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea despăgubirii de asigurare; încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul Olesei Negru a sumei de 300 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și în beneficiul lui XXXXX a sumei de 500 000 de lei.

Prin hotărârea din 04 mai 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani a fost admisă parțial acțiunea; a fost constatată încălcarea dreptului Olesei Negru și lui XXXXX la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile nr. 2-240/15, la acțiunea înaintată de Olesea Negru și lui XXXXX împotriva CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, Alexandru Danilov și Timofei Danilov cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea despăgubirilor de asigurare; a fost încasat de la bugetul de stat în beneficiul Olesei Negru și lui XXXXX prejudiciul moral în mărime de a câte 5 000 de lei pentru fiecare, cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile nr. 2-240/15; au fost încasate de la bugetul de stat în beneficiul Olesei Negru și lui XXXXX cheltuielile de judecată în mărime de a câte 1500 de lei pentru fiecare. În rest acțiunea a fost respinsă.

La 16 mai 2018, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe și a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii ca neîntemeiate.

La 22 mai 2018, Olesea Negru a declarat apel împotriva hotărârii din 04 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani și a solicitat casarea acesteia în partea respingerii acțiunii cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri de admitere a pretențiilor.

Prin decizia din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova; s-a admis apelul declarat de Olesea Negru și lui XXXXX și s-a modificat hotărârea din 04 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, prin majorarea prejudiciului moral de la suma de 5 000 de lei pentru fiecare până la suma de 12 000 de lei pentru fiecare reclamant.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că pe parcursul a aproximativ doi ani, dosarul a fost greșit anexat la un alt dosar voluminos și transmis în arhiva Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău din motivul neexaminării cauzei pe parcursul a 4 ani a considerat că termenul de examinare a cauzei civile a fost disproporționat de mare pentru un asemenea gen de litigiu, mai mult tergiversarea examinării cauzei datorându-se în exclusivitate instanței de judecată, care avea obligația pozitivă de a gestiona cauza pusă pe rol, fără implicarea părților în partea ce ține de numirea cauzei, transmiterea de la o instanță la alta în cadrul legal și a conchis că urmează a majora suma prejudiciului moral încasat de la bugetul de stat în beneficiul Olesei Negru și lui XXXXX de la 5 000 de lei pentru fiecare în parte până la suma de 12 000 de lei pentru fiecare în parte.

La 09 ianuarie 2019, Olesea Negru a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele de judecată nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, au aplicat eronat normele de drept material și procedural, au interpretat în mod eronat legea.

La 10 ianuarie 2019, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de recurs și a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că consideră neîntemeiate actele judecătorești contestate, deoarece instanțele de judecată nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, au aplicat eronat normele de drept material, au interpretat în mod eronat legea.

Totodată, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a invocat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural, în cazul în care actele cauzei atestă că XXXXX este minor și nu dispune de capacitate de exercițiu procesuală, fapt ce exclude posibilitatea acestuia de a participa la examinarea cauzei, or, drepturile lui XXXXX pot fi apărate prin intermediul reprezentantului legal al acestuia.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 11 octombrie 2018.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei prin scrisoarea de însoțire din 12 noiembrie 2018 (f.d. 239, Vol. I), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către participanții la proces.

Astfel, recursurile declarate la 09 ianuarie 2019 și 10 ianuarie 2019, sunt în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Olesea Negru și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Olesea Negru și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursurile declarate de Olesea Negru și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Olesea Negru și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, împotriva deciziei din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecători

Svetlana Filincova

Galina Stratulat